

VIÐMIÐUNARKVARÐI FÓLKSBIFREIÐ

Viðmiðunarkvarði prófdómara
Flokkur B

Gildir frá 1. júlí 2007

Kvarðinn segir til um hvernig villur eru metnar í akstursprófum.

Próftaki þarf að standast munnlegt próf í öryggisþáttum bifreiðar áður en hann gengst undir aksturspróf.

Akstursþættir	- 12	- 3	- 1
1. Beygjur	<ul style="list-style-type: none"> - Mjög víðar eða krappar beygjur sem valda verulegri hættu á árekstri - Beygt til vinstri af vinstri vegbrún á tvístefnugötu 	<ul style="list-style-type: none"> - Víðar eða krappar beygjur sem geta skapað hættu, t.d. yfir á rangan vegarhelming eða utan í kant - Ekið of hratt í beygju 	<ul style="list-style-type: none"> - Víðar eða krappar beygjur - ekki beinlínis hættulegar en viðvaningslegar - Beygt t.v. frá hægri vegbrún út úr einstefnugötu - Numið staðar í miðeyju vegar í vinstri beygju þegar beygt er inn á veginn sem miðeyjan er í og pláss er lítið - Vinstri beygja ekki tekin frá miðlínu vegar
2. Staða á akbraut - framúrakstur		<ul style="list-style-type: none"> - Ekið á deililínu - Ekið of nálægt öðrum ökutækjum fyrir framan eða til hliðar - Ekið stöðugt of nálægt miðlínu, deililínu, vegbrún eða ekið utan í kant - Rásandi aksturslag - Alvarleg villa er varðar framúrakstur 	<ul style="list-style-type: none"> - Ekið of nálægt miðlínu, deililínu eða vegbrún - Heldur lítið bil milli bíla - Væg villa er varðar framúrakstur
3. Val akreina - akreinaskipti	<ul style="list-style-type: none"> - Sveigt stöðugt milli akreina og sköpuð hætta fyrir aðra vegfarendur - Skipt um akrein í veg fyrir bifreið - Ekið á móti einstefnu eða þar sem akstur er bannaður 	<ul style="list-style-type: none"> - Röng akrein valin miðað við akstursleið - Ólögleg akreinaskipti s.s. á óbrotinni línu milli akreina í sömu átt - Ekið lengi á vinstri akrein þar sem tvær eru í sömu átt - Skipt milli akreina á gatnamótum/í hringtorgi 	<ul style="list-style-type: none"> - Akrein lengst til hægri ekki valin af tveimur eða fleiri beygjureinum - Vinstri eða mið akrein of mikið notuð þegar eðlilegt er að vera á hægri akrein - Öþörf akreinaskipti s.s. áður og eftir að ekið er í gegn um gatnamót eða hringtorg

Akstursþættir	- 12	- 3	- 1
4. Hraði	<ul style="list-style-type: none"> - Ekið meira en 20 km yfir hámarkshraða þar sem hámarkshraði er 60 - 90 km - Meira en 15 km yfir þar sem hámark er 30 - 50 km - Umferð tafir verulega með hægum akstri við góðar aðstæður 	<ul style="list-style-type: none"> - Ekið á 5 - 20 km yfir hámarkshraða þar sem hámarkshraði er 60 - 90 km - Ekið á 5 - 15 km yfir hámarkshraða þar sem hámark er 30 - 50 km - Of mikill hraði miðað við aðstæður - Nær ekki eðlilegum ökuhraða við góðar aðstæður - Alvarleg villa í notkun að- og fráreina 	<ul style="list-style-type: none"> - Farið yfir hraðatakmark, allt að 5 km - Ójafn hraði, óöryggi með hraða - Hægur akstur sem tefur umferð að einhverju marki - Væg villa í notkun að- og fráreina er varða hraðaminnkun og hraðaaukningu
5. Athygli - öryggi í akstri		<ul style="list-style-type: none"> - Horft stöðugt á veg framan við ökutæki en lítið til hliðanna (augnhreyfingar, höfuðhreyfingar) - Baksýnispegill ekki notaður og engin athygli á umferð fyrir aftan - Ekið hiklaust framhjá hópbifreið á biðstöð - Ógætilegur akstur við þröngar aðstæður - Almenn óöryggi í akstri, hik og seinagangur - Blinda svæðið ekki athugað þegar nauðsyn krefur 	<ul style="list-style-type: none"> - Athygli ekki á umferð fyrir aftan eða til hliðar eða á hugsanlegum hættum - Speglar lítið notaðir til að fylgjast með nálægri umferð - Ekki lítið til hliðanna á gatnamótum þar sem próftaki á forgang - Ekki gætt að blinda svæðinu s.s. við akreinaskipti eða í beygju
6. Ekið aftur á bak	<ul style="list-style-type: none"> - Fimm tilraunir til að bakka án tilætlaðs árangurs 	<ul style="list-style-type: none"> - Þrjár tilraunir til að bakka án tilætlaðs árangurs - Röng staðsetning að bakki loknu eftir ítrekaðar tilraunir 	<ul style="list-style-type: none"> - Tvær tilraunir til að bakka án tilætlaðs árangurs - Röng staðsetning að bakki loknu
7. Lagt í stæði		<ul style="list-style-type: none"> - Veruleg vandræði við að leggja - Rangt staðarval s.s. þar sem bannað er að leggja - Þrjár tilraunir til að leggja, slæm staðsetning, bíll skakkur eða illa komið fyrir í stæði 	<ul style="list-style-type: none"> - Tvær tilraunir til að leggja, slæm staðsetning, bíll skakkur eða illa komið fyrir í stæði - Slæmt staðarval s.s. þar sem óhentugt er að leggja
8. Ekið af stað í brekku	<ul style="list-style-type: none"> - Ófær um að taka af stað í brekku 	<ul style="list-style-type: none"> - Mikið bakrennsli sem veldur hættu á árekstri - Ítrekað drepð á vél í brekku 	<ul style="list-style-type: none"> - Minniháttar bakrennsli án sérstakrar hættu

Akstursþættir	- 12	- 3	- 1
9. Gengið frá ökutæki (eða ekið af stað)	<ul style="list-style-type: none"> - Próftaka tekst ekki að gangsetja bílinn eða að koma honum af stað 	<ul style="list-style-type: none"> - Þrjár eða fleiri aðgerðir rangar í frágangi - Drepið á vél með gir sem getur skapað hættu - Bílbelti gleymast eftir að hafa losað þau s.s. eftir að bakkað er 	<ul style="list-style-type: none"> - Ein til tvær aðgerðir rangar í frágangi - Startað í gir án þess að stíga á tengsl - Handhemill á þegar ekið er af stað
10. Ekið um vegamót - forgangur	<ul style="list-style-type: none"> - Svínað gróflega í hægri eða vinstri beygju á vegamótum 	<ul style="list-style-type: none"> - Varúð ekki sýnd við hægri forgang - öll tilvik umfram tvö - Svínað á aðra (sem eiga forgang) þ.e. að hafa forgang af öðrum - Biðskylda ekki virt þ.e. ekki dregið úr hraða og aðgæsla sýnd 	<ul style="list-style-type: none"> - Forgangur tekin af öðrum - Varúð ekki sýnd við hægri forgang - fyrstu tvö tilföll - Hikað óþarflega lengi við gatnamót - Ekið fram yfir stöðvunarlínu áður en stöðvað er við vegamót
11. Stöðvunarskylda	<ul style="list-style-type: none"> - Ekið viðstöðulaust án athygli út í umferð eftir að numið hefur verið staðar við stöðvunarlínu - Stöðvunarskylda ekki sinnt 	<ul style="list-style-type: none"> - Röng staðsetning á stöðvunarskyldu 	<ul style="list-style-type: none"> - Ekið fram fyrir stöðvunarlínu áður en numið er staðar - Önnur aðfinnsluverð óskilgreind atriði við stöðvunarskyldu - Stöðvunarskylda sinnt áður en komið er að línu
12. Akstur um umferðarljós	<ul style="list-style-type: none"> - Ekið yfir á rauðu á vegamótum eða gangbraut 	<ul style="list-style-type: none"> - Ekið gróflega yfir á gulrauðu - Ekið af stað um leið og gult ljós kviknar - Stoppað á grænu ljósi við gatnamót eða gangbraut - Ekið af stað áður en gatnamót hreinsast 	<ul style="list-style-type: none"> - Ekið yfir á gulu þegar próftaki hefði átt að nema staðar að mati prd. - Numið staðar á gulu þegar próftaki hefði átt að aka áfram að mati prófdómara - Ekið inn á vegamót þegar útséð er að komast ekki yfir áður en rautt kemur vegna hreinsunar gatnamóta - Ekið of snemma af stað, áður en grænt ljós kemur
13. Ljós - þurrkur - miðstöð		<ul style="list-style-type: none"> - Áberandi vankunnátta í notkun stjórnækja rúðupurrka og/eða miðstöðvar - Ekið með stöðuljós eða engin ljós 	<ul style="list-style-type: none"> - Stefnúmerki sleppt þar sem nota skal stefnuljós - Gleymt að taka stefnuljós af eftir beygju - Ekki kveikt á miðstöð þrátt fyrir móðumyndun - Vægari mistök í stjórn þurrku og miðstöðvar - Stefnuljós gefið of seint - Röng notkun á stefnuljósi Röng notkun aðalljósa

Akstursþættir	- 12	- 3	- 1
14. Aðgæsla v/gangandi vegfarenda	<ul style="list-style-type: none"> - Ekið fyrir gangandi vegfaranda eða gróflega að honum 	<ul style="list-style-type: none"> - Röng staðsetning við gangbraut - Forgangur gangandi vegfarenda ekki virtur t.d. við gangbraut, gatnamót, hringtorg eða umferðarljós - Varúð ekki sýnd í návist barna að leik - Flautað að óþörfu á gangandi vegfarendur 	<ul style="list-style-type: none"> - Ekið óhikað (hratt) yfir gangbraut án sýnilegrar aðgæslu (enginn viðstaddur) - Ekið of nálægt gangandi vegfaranda - Ekið án varúðar framhjá búfenaði
15. Akstur á malarvegum	<ul style="list-style-type: none"> - Missir stjórn á ökutæki á malarvegi - Gefið merki um framúrakstur vð hættulegar aðstæður 	<ul style="list-style-type: none"> - Ekið of hratt í beygjur - Ekið ógætilega í lausamöl - Ekið ógætilega yfir blindhæð, við brýr eða mörk malbiks og malarvegur - Hættuleg staðsetning eða og mikill hraði við mætingu 	<ul style="list-style-type: none"> - Farið of utarlega í kant - Ekið í polla og holur þegar skárri kostur gefst - Óheppileg staðsetning í almennum akstri - Varúð ekki sýnd við ræsi og þrengingar
16. Nauðhæmlun		<ul style="list-style-type: none"> - Hemlað of nálægt vegbrún t.d. í lausamöl þegar hæmlun er prófuð á malarvegi - Vandræði með stjórnþæki við hæmlun - Hjólum læst í allri hæmluninni 	<ul style="list-style-type: none"> - Hjólum lítillaga læst í hæmlun - Hemlað rétt í 2. tilraun - Sein viðbrögð við skipun prófdómara um hæmlun
17. Hemlar - tengsl - gírar	<ul style="list-style-type: none"> - Próftaki kemst ekki af stað í prófi 	<ul style="list-style-type: none"> - Ítrekaðir erfiðleikar með stjórnþæki 	<ul style="list-style-type: none"> - Harkalegur akstur t.d. hemlað snögg og rykk af stað (almennt) - Drepið á vél í akstri, umfram eitt skipti - Rangar eða óheppilegar gírskiptingar
18. Stýrisgrip - seta undir stýri	<ul style="list-style-type: none"> - Önnur hönd á stýri (ítrekað) eða öryggisbelti ekki notað 	<ul style="list-style-type: none"> - Rangt stýrisgrip s.s. önnur hönd á stýri eða haldið laust með fingrum - Öryggisbelti ekki notuð í upphafi prófs eða eftir að stöðvað hefur verið (gleymska) 	<ul style="list-style-type: none"> - Röskun á stýrisgripi í beygjum t.d. krossun handa - Röng eða óheppileg stilling á sæti - Ekki setið rétt undir stýri

Akstursþættir	- 12	- 3	- 1
19. Annað:	<ul style="list-style-type: none"> - Mjög alvarleg tilvik í akstri sem stefnt hefur öryggi manna í hættu og eru ekki tilgreind í öðrum flokkum 	<ul style="list-style-type: none"> - Aðfinnsluverð atriði sem ekki eru tilgreind í öðrum flokkum 	<ul style="list-style-type: none"> - Vægar athugasemdir sem ekki eru tilgreindar í öðrum flokkum
<p>+1 Heimilt er að gefa plús-stig að akstri loknum ef próftakinn hefur sýnt hæfni sem telst langt fram yfir þær kröfur sem gerðar eru til akstursins. Dæmi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Athygli sérlega góð, t.d. þar sem aðrir eiga að veita forgang - Sérstök tillitssemi - Einstaklega mjúkur akstur 			